

Lääkehoitosuunnitelma

Sivistysosasto

Tyrnävän kunta 2025

Sisällyks

Sivistysosaston lääkehoitosuunnitelma.....	3
Palvelukuvaukset.....	3
Lapsen lääkehoidon vastut, velvollisuuden ja työnjako	3
Lääkkeen antaminen	5
Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma.....	5
Lapsen lääkkeiden säilytys.....	6
Lääkehoidon osaaminen, osaamisen varmistaminen ja ylläpitäminen	7
Lääkehoidon poikkeamatilanteiden kirjaaminen ja arvointi	8
Lääkehoidon verkkokoulutus.....	9
Tiivistelmä.....	9
Liitteet	10

Sivistysosaston lääkehoitosuunnitelma

Sivistysosaston lääkehoitosuunnitelma koskee varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta ja lukio-opetusta sekä kesäkerho- ja retkitoimintaa.

Suunnitelman laatimisessa lähteenä on käytetty Sosiaali- ja terveysministeriön 2021 julkaisemaa opasta Turvallinen lääkehoito: opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen.

Lääkehoitosuunnitelman laatimisen lähtökohtana on huoltajan ilmoitus lapsen lääkehoidon tarpeesta.

Tässä lääkehoitosuunnitelmassa tarkoitetaan ”lapsi”- sanalla, kaikkia niitä alaikäisiä lapsia, jotka osallistuvat varhaiskasvatukseen, esi-, perus- ja lukio-opetuksen sekä kesäkerho- ja retkitoimintaan.

Palvelukuvaukset

Varhaiskasvatuspalvelut tuottavat lapsen ja perheen tarvitsemat varhaiskasvatuspalvelut perheen tilanteen ja tarpeen mukaisesti kattaen kokopäivähoidon, osapäivähoidon, perhepäivähoidon, vuorohoidon, avoimen varhaiskasvatuksen ja esioptuksen.

Opetuspalvelut tarjoavat perus- ja lukio-opetusta.

Lisäksi tästä lääkehoitosuunnitelma sovelletaan mm. koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä kesäkerhoissa ja retkillä.

Lapsen lääkehoidon vastuut, velvollisuuden ja työnjako

Vastuu lääkehoitosuunnitelman laatimisen, toteuttamisen ja seurannan organisoinnista on Tyrnävän kunnalla.

Sivistysjohtaja

- Vastaa siitä, että sivistyspalveluissa on sivistylautakunnan hyväksymä lääkehoitosuunnitelma.

Työsuojeluvaltuutettu

- Ottaa vastaan kopiot lääkepoikkeama- ja läheltä piti-tapahtumien ilmoituksista ja arvioi yhdessä yksikön esihenkilön henkilön kanssa, mihin jatkotoimenpiteisiin (toimintatapojen tarkistaminen, lisäkoulutus, lisäperehdytys) on tarpeen ryhtyä
- Seuraa poikkeamatilanteiden määrää

Yksikön esihenkilö (päiväkodinjohtaja, rehtori)

- Vastaa siitä, että oman yksikön toimintasuunnitelmassa on kuvattu yksikön lääkehointoon liittyvät toimintamallit.
- Huolehtii siitä, että sille lapselle, jonka huoltaja on ilmoittanut lääkehoidon tarpeesta, tehdään yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma välittömästi toiminnan alettua ja siitä, että **lääkehoitoa toteuttava** henkilökunta saa tarpeenmukaisen perehdytyksen ja koulutuksen ko. lapsen lääkehointoon.
- Huolehtii työvuorosuunnittelussa, että yksikössä on riittävä määrä lääkehoidon osaamisen hallitsevaa henkilöstöä, myös henkilökunnan virkavapaiden aikana.

- Vastaa lapsikohtaisten lääkehoitosuunnitelmien laadinnasta ja allekirjoittaa ne.
- Vastaa siitä, että omassa yksikössä olevien kroonisesti sairaiden, jatkuva lääkitystä vaativien, kohtausluonteisesti lääkkeitä tarvitsevien lasten ja muiden erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevien lasten hoitamiseksi on riittävä henkilöstömäärä ja että lasten turvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot on huomioitu yksikön omassa turvallisuussuunnitelmassa.
- Vastaa omassa yksikössä asiakirjojen säilyttämisestä tietosuojakäsikirjan, asiakastietojen käsittelyohjeen sekä arkistoointiohjeen mukaisesti.
- Vastaa salassa pidettävien asiakirjojen/tietojen säilyttämisestä annettujen säännösten mukaisesti.
- Seuraa lääkepoikkeamien määrää ja käsittlee lääkepoikkeamailmoituksen pohjalta poikkeamatilanteen yhdessä henkilökuntansa kanssa.
- Varmistaa oman yksikkönsä lääkehoitoon koulutetun henkilöstön osaamisen viiden vuoden välein annettavalla koulutuksella ja tentillä.
- Vastaa lääkehoitosuunnitelman perehdyttämisestä henkilöstölle omassa yksikössä.
- Huolehtii siitä, että yksikössä on lääkkeiden säilyttämiseen soveltuват tilat.

Ryhmän työntekijä

- Sovitusti esim. luokanopettaja, lastenhoitaja, **koulunkäynninohjaaja, varhaiskasvatuksen opettaja**
- Osallistuu oman luokan / ryhmän lapsen henkilökohtaisen lääkehoidonsuunnitelman tekoon ja annettavaan lääkehoidon perehdytykseen ja suorittaa lääkehoidon luvan saamiseksi vaaditun koulutuksen ja tentin sekä tarvittaessa näytön.

Lapsen lääkehoidon toteuttajat ja toteuttamisen varahenkilöt

Lapsen lääkehoitoa saavat toteuttaa vain ne työntekijät, joilla on Tyrnävän kunnan sivistysosaston voimassa oleva lääkehoidon lupa.

Nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö on koulutuksensa perusteella ensisijainen lääkehoidon toteuttaja.

Myös työntekijä, joka ei ole saanut terveydenhuollon koulutusta, voi toteuttaa lapsen lääkehoitoa, kun hän on saanut terveydenhuollon ammattihenkilön / huoltajien antaman perehdytyksen ja lääkehoidon koulutusta ja hänellä on voimassa oleva lääkehoitolupa.

- Vastaa lääkehoitoa toteuttaessaan omasta toiminnastaan lääkemääräykseen perustuen sekä koulutuksensa ja vastuualueensa lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.
- Osallistuu yhdessä huoltajien ja tarvittaessa terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa lapsen lääkehoitosuunnitelman laativiseen.
- Saatuaan perehdytyksen ja lääkehoitoluvan huolehtii lapsen lääkkeen antamisen.
- Arvioi omalta osaltaan lapsen lääkehoidon vaikuttavuutta ja kertoo havainnoistaan huoltajille.
- Vastaa lapsen lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta säilyttämisestä.
- Huolehtii, että koko yksikön henkilökunta on tietoinen, jos jollakin lapsella on erityislääkitys.

- Jos lapsen lääkkeenannossa on tapahtunut poikkeama, ilmoittaa hän asiasta huoltajille ja tekee kirjallisen poikkeamailmoituksen.
- Työntekijä on velvollinen ilmoittamaan, ellei hän arvioi hallitsevansa hänelle annettua työtehtävää. Työnantaja on velvollinen tarvittaessa järjestämään lisäperehdystä.

Lapsen huoltajat

- Vastaavat siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä toimintayksikössä.
- Laativat yhdessä lapsen yksikön henkilökunnan kanssa lapsen lääkehoitosuunnitelman.
- Ovat tietoisia siitä, kuka / ketkä toteuttavat toiminnessa lapsen lääkehoitoa.
- Vastaavat ryhmän henkilökunnan riittävästä perehdyttämisestä lapsen lääkkeenantoon.
- Kutsuvat tarvittaessa alan asiantuntijan perehdyttämään henkilökuntaa.
- Huolehtivat lapsen siirtyessä toiseen varhaiskasvatuspaikkaan / kouluun / toimintaryhmään ko. henkilökunnan perehdyttämisestä.

Lapsen omatoimisen sairauden hoidon tukeminen

Lapsen kykyä huolehtia itsenäisesti lääkehoitosuunnitelman edellyttämistä toimenpiteistä eli pitkääikais-sairautensa hoidosta tulee kasvatuksellisin ja yhteistyön keinoin tukea ikä, kehitystaso, taidot ja hoidon haastavuus huomioiden. Tähän liittyvistä tavoitteista ja toimista voidaan sopia lääkehoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Lääkehoidon toteuttamisesta tulee tehdä luonteva osa lapsen arkea. Nämä lääkehoitosuunnitelman toteuttamisessa korostuu turvallisuuden ja koko yhteisön välittävän asenteen ohella itsenäisyyteen kasvaminen ja itsestä huolehtiminen.

Lääkkeen antaminen

Lapsen lääkehoidosta vastaa lasta hoitava lääkäri ja lapsen lääkehoito toteutetaan ensisijaisesti kotona.

Toiminnessa voidaan annostella / antaa lääkärin määräämät lääkkeet, joiden annosteluaika ajoittuu varhaiskasvatus- tai koulupäivän aikaan. Lääkkeet tulee toimittaa yksikköön annosteluohjeineen alkuperäispakkauksessa, jolloin henkilökunta annostelee lääkkeen.

PKV-lääkkeitä ei anneta lapsen toiminnessa olon aikana.

Liite 1. Toimintaohje lasten ja oppilaiden lääkehoitoon

Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma

Lapsen lääkehoitosuunnitelma tehdään ennen varhaiskasvatuksen / koulun / toiminnan aloittamista tai heti kun tarve on ilmennyt yhteistyössä lapsen huoltajien ja yksikön henkilökunnan kanssa. Tarvittaessa kutsutaan mukaan terveydenhuollon asiantuntija.

Suunnitelma päivitetään riittävän usein, vähintään lukuvuosittain ja aina kun lääkehoidossa tapahtuu muutoksia.

Lapsen lääkehoitosuunnitelma huomioidaan yksikön omassa turvallisuussuunnitelmassa.

Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen suunnitelma liitetään lapsen henkilökohtaiseen varhaiskasvatus-/esiopetus suunnitelmaan. Oppilaan mahdollinen osallistuminen iltapäivätoimintaan tulee huomioida. Suunnitelmasta otetaan kopio kaikille osapuolille. Tällä varmistetaan katkeamaton hoitoketju lapsen päivän aikana.

Alkuperäiset lasten lääkehoitoluvat jäävät yksikköön ja ne säilytetään yksikössä arkistointiohjeiden mukaisesti.

Liite 2. Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma

Liite 3. Lapsen yksilöllinen lääkehoitolupa /lyhytaikainen lääkehoitolupa

Lapsen lääkkeiden säilytys

Lääkeitä säilytetään toimintayksiköissä lukittavassa kaapissa, lääkkeen säilytysohjeen mukaisesti, poissa lasten ulottuvilta. Lasten tarvitsemat lääkkeet suositellaan säilytettäväksi erillään henkilökunnan käytöön tarkoitetusta ensiapukaapista.

Jääkaapissa säilytettäväät lääkkeet säilytetään suljetussa rasiassa.

Jokaisessa lääkepakkaussessa tulee olla lapsen nimi.

Lääkehoidon osaaminen, osaamisen varmistaminen ja ylläpitäminen

Ammattinimike	Vaadittava lisäkoulutus	Vaadittava näyttö	Luvan myöntäminen
Nimikesuojattu terveyden-huollon ammattihenkilö Varhaiskasvatuksen lasten-hoitaja (lähihoitaja) Koulunkäynninohjaaja (lähi-hoitaja)	Lapsen nimellä merkityn lääkeannoksen anto lapselle (pois lukien PKV-lääkkeet) Epipen (allergia, anafylaktinen shokki) Peräruiske (epilepsia) Suun limakalvoille annettava lääke (epilepsia)		<p>Sopimukseen perustuva, lapsi-, lääke- ja tilannekoh-tainen.</p> <p>Sivistysjohtaja myöntää luvan yksikön esihenkilön esi-tyksestä:</p> <p>Osaamisen varmistaminen:</p> <p>Kuitattu vanhempien tai terveydenhuollon ammattihenkilön antama perehditys lapsikohtaisen lääkkeen antamisesta.</p> <p>Hyväksytty tenttisuoritus Proedu- järjestelmässä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lääkkeen antaminen luon-nollista tietä - Lasten ja nuorten lääkehoidon perusteet
	Injektion antaminen ihon alle esim. insuliini (diabetes)	Injektion antaminen ihon alle Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö vastaanottaa injektion antamiseen liittyvän näytön. Näyttö annetaan joko hoitavan tahon perehdytyksen yhteydessä tai erikseen (Pihlajalinna).	<p>Jos edellytetään injektion antamista ihon alle, ennen luvan myöntämistä tulee</p> <ul style="list-style-type: none"> - S.c. injektion antamisen teoriakoulutus Pro-edu- järjestelmässä - Antaa hyväksytty näyttö S.c. injektion antamisesta
Lääkehoitoon kouluttamaton henkilöstö Koulunkäynninohjaaja Opettaja Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	Lapsen nimellä merkityn lääkeannoksen anto lapselle (pois lukien PKV-lääkkeet) Epipen (allergia, anafylaktinen shokki) Peräruiske (epilepsia) Suun limakalvoille annettava		<p>Sopimukseen perustuva, lapsi-, lääke- ja tilannekoh-tainen.</p> <p>Sivistysjohtaja myöntää luvan yksikön esihenkilön esi-tyksestä:</p> <p>Osaamisen varmistaminen:</p>

Varhaiskasvatuksen- opettaja	lääke (epilepsia)		Kuitattu vanhempien tai terveydenhuollon ammattihenkilön antama perehdytys lapsikohtaisen lääkkeen antamisesta. Hyväksytty tenttiuoritus Proedu- järjestelmässä - Lääkkeen antaminen luonnollista tietä - Lasten ja nuorten lääkehoidon perusteet
	Infektion antaminen ihon alle esim. insuliini (diabetes)	Infektion antaminen ihon alle Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö vastaanottaa infektion antamiseen liittyvän näytön. Näyttö annetaan joko hoitavan tahon perehdytyksen yhteydessä tai erikseen (Pihlajalinna).	Jos edellytetään infektion antamista ihon alle, ennen luvan myöntämistä tulee suorittaa näyttö hyväksytysti - S.C. infektion antamisen teoriakoulutus Pro-edu- järjestelmässä - Antaa hyväksytty näyttö S.C. infektion antamisesta

Näyttö

- Lapsen yksilöllisen lääkehoidon osaaminen (esim. monipistoshoito) tulee varmistaa näytöllä.
- Myös nimikesuojatun terveydenhuollon ammattihenkilön (lähihoitajan) tulee antaa käytännön näytöt niiltä lääkehoidon osa-alueilta, joihin osallistuu. Lääkehoidon lupa kattaa vain nämä.
- Näyttö osaamisesta annetaan joko hoitavalle taholle perehdytyksen yhteydessä tai Pihlajalinnan terveydenhuollon ammattihenkilölle erikseen sovittuna aikana.

Lääkehoidon poikkeamatalanteiden kirjaaminen ja arviointi

Kun lapsen lääkkeen annossa on tapahtunut poikkeama, esimerkiksi lapsi on saanut lääkettä liian vähän / liian paljon tai lääkkeen antaminen on unohtunut, otetaan yhteys lapsen huoltajiin ja kirjataan tapahduma lääkepoikkeama -lomakkeelle, joka toimitetaan esihenkilölle.

Jokainen lääkehoidon poikkeamatalanne käydään yksikössä läpi sovitulla tavalla.

Esihenkilö toimittaa kopiot lääkepoikkeama- ja lähetää pitä-tapahtumien ilmoituksista työsuojuvaltuuteelle, jolloin arvioidaan mihin jatkotoimenpiteisiin (toimintatapojen tarkistaminen, lisäkoulutus,

lisäperehdytys) on tarpeen ryhtyä.

Liite 4. Lääkepoikkeaman ilmoitus

Lääkehoidon verkkokoulutus

- Esihenkilö arvioi **henkilöstötarpeen liittyen** lääkehoidon toteuttamiseen tarvittavan henkilöstömäärään.
- Lääkehoidon toteuttamiseen tarvittava henkilöstö suorittaa lääkehoidon teorian verkkokoulutuksen Proedu-järjestelmässä.
- Työntekijä sopii esihenkilön kanssa osallistumisesta verkkokoulutukseen ja siihen liittyväan tenttiin.
- Työnantaja mahdollistaa työntekijälle osallistumisen koulutukseen ja tenttiin.

Tiivistelmä

Lääkehoitoa toteuttava henkilöstö

1. Esihenkilö arvioi tarvittavan lääkehoitoon koulutettavan henkilöstön määrään
2. Ensisijaisesti lääkehoidon luvat suorittavat nimikesuojatut työntekijät ja toissijaisesti työntekijät, joiden peruskoulutukseen ei ole kuulunut lääkehoito.
3. Lapsen lääkehoidon toteuttamiseen voi osallistua vain työntekijä, jolla on Tyrnävän kunnan voimassa oleva lääkehoidon lupa.

Lääkehoidon lupa edellyttää

1. Verkkokoulutuksen **[Proedu- järjestelmässä 1. Lääkkeen antaminen luonnollista tietä ja 2. Lasten ja nuorten lääkehoidon perusteet]** hyväksytty suorittaminen: tentin suorituskertoja voi olla enintään kuusi, työaikaa voi käyttää lääkehoidon verkkokoulutuksen suorittamiseen yhteensä 8 tuntia.
2. Huoltajan **ja/ tai hoitavan tahan** antaman perehdytyksen vastaanottaminen
3. Injektion antamisen osalta **verkkokoulutuksen suorittaminen ProEdu järjestelmässä: S.c. injektion antamisen teoriakoulutus** sekä näytön suorittaminen hyväksytysti

Lääkehoidon luvat myöntää ja allekirjoittaa alueen apulaislääkäri/ Pohde. Lääkehoidon lupa on voimassa 5 vuotta.

Liitteet

- Liite 1: Toimintaohje lasten ja oppilaiden lääkehoitoon
- Liite 2: Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma
- Liite 3: Lapsen yksilöllinen lääkehoitolupa / lyhytaikainen lääkehoitolupa
- Liite 4: Lääkepoikkeaman ilmoitus